

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg

Dato: 03-12-2020
Enhed: SPOLD
Sagsbeh.: DEPMOST
Sagsnr.: 2016229
Dok. nr.: 1484672

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg har den 5. november 2020 stillet følgende spørgsmål nr. 185 (Alm. del) til sundheds- og ældreministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Ellen Trane Nørby (V).

Spørgsmål nr. 185:

”Ministeren bedes redegøre for, hvor længe ministeren fortsat vil afvente, at der opbygges fallosplastikkirurgisk kompetence fsva. transområdet på Rigshospitalet, inden ministeren genetablerer samarbejdet med eksperter i udlandet, herunder Belgien, men eksempelvis også Serbien og øvrige lande, hvor der måtte være kompetence og kapacitet?”

Svar:

Sundheds- og Ældreministeriet har til brug for besvarelsen anmodet om bidrag fra Sundhedsstyrelsen, som oplyser følgende:

”Sundhedsstyrelsen afgrænser sit bidrag til at omhandle offentligt finansierede fallosplastikoperationer på patienter, der har ret til ydelser jf. sundhedslovens regler for ret og adgang til sygehusbehandling.

Spørgsmålet om hvorvidt patienter med behov for fallosplastikoperationer skal opereres i Danmark, eller kan henvises til operation i udlandet vedrører dels Sundhedsstyrelsens specialeplanlægning, dels reglerne for henvisning til højt specialiseret behandling i udlandet. Det skyldes, at højt specialiseret behandling i udlandet forudsætter, at patienten henvises af den sygehusafdeling i Danmark, der har den højeste specialkundskab, samt at den pågældende behandling ikke tilbydes ved et dansk sygehus.

Højt specialiseret behandling i udlandet

Sundhedsstyrelsen kan godkende, at patienter henvises til højt specialiseret behandling i udlandet:

- Når patienten er blevet undersøgt eller behandlet på en sygehusafdeling i Danmark, der har den højeste specialkundskab om den konkrete sygdom.
- Når patienten er blevet henvist til nødvendig behandling på en konkret udenlandsk specialafdeling, og den behandling, der gives dér, ikke kan fås på et dansk sygehus.
- Hvis der ikke er tale om forskningsmæssig, eksperimentel, eller alternativ behandling.

Som det fremgår af kriterierne, kan der som udgangspunkt kun henvises til højt specialiseret behandling i udlandet, hvis den pågældende behandling ikke varetages i Danmark.

Sundhedsstyrelsens specialeplanlægning og falloskirurgi

Ifølge Sundhedslovens § 208 har Sundhedsstyrelsen den lovgivningsmæssige kompetence til at oprette og nedlægge specialfunktioner (i loven benævnt lands- og landsdelsfunktioner), til at fastsætte krav til varetagelsen af specialfunktioner, samt til at godkende placeringen (tildele og fratage godkendelser) af specialfunktioner på sygehuse.

Sundhedsstyrelsen godkendte i 2017 Rigshospitalet til at varetage fallosplastikoperationer som del af den højt specialiserede funktion 23 i specialevejledning for plastikkirurgi 'kønsmodificerende kirurgi på kønsorganer'. Godkendelsen af Rigshospitalet var begrundet i ønsket om at kunne varetage primæroperation og evt. re-operationer, komplikationer mv. i geografisk nærhed af patienterne. Det var desuden et ønske at kunne behandle patienter med komplikationer efter operation foretaget i udlandet. Endelig blev det tillagt væsentlig betydning, at ventetiden på fallosplastik-operation ved Gent Universitetshospital i Belgien var på mindst 5 og ofte op til 8 år.

Som følge af sundhedsstyrelsens godkendelse er Rigshospitalet forpligtet til at leve op til en række sundhedsfaglige kernekrav ifm. varetagelse af specialfunktioner jf. *Specialeplanlægning – begreber, principper og krav (bilag 1)*.

Rigshospitalet er det eneste hospital i Danmark, der er godkendt til at varetage den højt specialiserede funktion 'kønsmodificerende kirurgi på kønsorganer'.

Sundhedsstyrelsen har en årlig opfølgning på specialeplanen, hvor styrelsen i dialog med regionerne identificerer områder, hvor der kan være problemer knyttet til varetagelsen af specialfunktioner. Dertil har styrelsen for enkelte områder et særligt fokus, hvilket fx kan gøre sig gældende i forbindelse med at en funktion er hjemtaget og tilbuddet skal opbygges. Her kan vi i styrelsen bl.a. vælge at udbede os regelmæssige redegørelser for funktionen og/eller at afholde statusmøder. I forbindelse med opfølgning på specialeplanen vurderer Sundhedsstyrelsen, om godkendelser til at varetage en funktion skal fastholdes uændret, om der skal være særligt fokus på et område, ved eksempelvis at have fokus på tilstrækkelig volumen af patienter, eller om en godkendelse skal fratages.

Da falloskirurgi er en nyetableret behandling i Danmark, som vurderes meget kompleks, har Sundhedsstyrelsen løbende været i dialog med Rigshospitalet og Region Hovedstaden i forhold til varetagelsen af falloskirurgien. Senest ved et møde den 10. september 2020. Ved mødet påpegede styrelsen, at Rigshospitalets godkendelse forudsætter, at der udføres et tilstrækkeligt antal indgreb mhp. oparbejde og fastholde tilstrækkelig kvalitet i behandlingen. Endvidere påpegede styrelsen, at Region Hovedstaden og Rigshospitalet som følge af godkendelsen til at varetage funktionen har en forsyningsforpligtelse for hele landet, og at de dermed også skal sikre en rimelig ventetid.

Sundhedsstyrelsen har siden anmodet Region Hovedstaden om skriftelig redegørelse med status for varetagelsen og nedbringelsen af ventelisten, og det er aftalt med Region Hovedstaden og Rigshospitalet, at der følges op på varetagelsen af falloskirurgien ved næste statusmøde for sundhedsfaglig hjælp ved kønsidentitet, som forventes afholdt primo 2021."

Jeg kan henholde mig til Sundhedsstyrelsen bidrag.

Med venlig hilsen

Magnus Heunicke / Morten Strand